

20.09.2024

Innspill til Klima- og miljødepartementet i forkant av COP16

Spire takker for muligheten til å komme med innspill. Det er helt avgjørende at COP16 får på plass sterke indikatorer, rettferdig fordeling og finansiering av målene i Naturavtalen, dette kan ikke gjennomføres uten reell medvirkning fra urfolk, lokalsamfunn, småskalabønder og andre marginaliserte grupper.

Sterke indikatorer og nasjonale handlingsplaner

På det kommende naturtoppmøtet må det lades sterke indikatorer, slik at naturavtalen kan operasjonaliseres på en rettferdig, målbar og ambisiøs måte. Spire mener Norge må være en pådriver for en menneskerettighetsbasert tilnærming til indikatorarbeidet. Dette må reflekteres både i Norges egen NBSAP, samt gjennom å være en pådriver for dette under COP16. Norge kan ikke tillate for kompromiss som senker ambisjonsnivået eller bruker menneskerettigheter som forhandlingskort.

Spire krever:

- Norge må være en pådriver for en ambisiøs og menneskerettighetsbasert tilnærming.
- Norge må arbeide for å styrke sosiale og miljømessige *safeguards* på indikatornivå for å unngå at implementering av naturavtalen går på bekostning av sårbare grupper eller natur.

Reell og rettferdig ressursmobilisering

Goal D i GBF slår fast at finansieringsgapet til biomangfold er på 700 milliarder dollar per år. Implementeringen av naturavtalen vil altså kreve betydelige ressurser. Spire mener at Norge bør være en pådriver for at midlene er nye, kommer i tillegg til eksisterende finansiering og at de har natur som sitt sentrale formål. Det er også viktig at midlene blir tilgjengelig for marginaliserte grupper og lokalsamfunn, særlig for urfolk og småskalabønder. Spire er svært kritiske til innovative finansieringsmekanismer som risikerer å forverre den eksisterende gjeldskrisa. Slike finansieringsmekanismer tenderer til å fokusere på kommodifisering av natur, og tar ikke hensyn til naturens egenverdi. Dette er både kortsiktig og vil ikke løse den komplekse naturkrisa.

Spire krever:

- At Norge øker sine økonomiske bidrag til implementering av naturavtalen.
- Norske bidrag må komme i tillegg til allerede eksisterende bistand og klimafinansiering.

- At Norge prioriterer finansieringsmekanismer som fører til demokratiske prosesser og åpenhet, fremfor innovative mekanismer som gir private aktører makt over nasjonale og lokale prioriteringer
- At Norge arbeider for mekanismer som kan bedre målbarheten av naturfinansiering.
- At Norge bidrar til å sikre at finansiering av biodiversitet ikke bidrar til å forverre lav- og mellominntektslands kritiske gjeldsbyrder.
- At Norge både bidrar med og arbeider for at andre donorland sine bidrag gis i form av gaver og ikke lån.

Rettferdig fordeling av fordelene fra genetiske ressurser

Tilgangen til digitale genetiske ressurser blir et viktig tema på COP16. I forhandlingene rundt Digital Sequencing Information (DSI) er det viktig at rettighetene til småskalabønder, urfolk og lokalsamfunn blir prioritert over profittsyn og interessene til multinasjonale selskaper. Det må opprettes mekanismer som sørger for at privat næringsliv og multinasjonale selskaper ikke utnytter og profiterer på tradisjonell kunnskap, men heller kommer naturen, urfolk, småskalabønder og lokalsamfunn med et stort biologisk mangfold til gode.

Spire krever:

- At Norge arbeider for at ressursene innhentet fra DSI skal fordeles på en rettferdig måte, og sikre tilgjengeligheten for de som tradisjonelt har hatt, og fortsatt har, eierskap til det biologiske mangfoldet, særlig urfolk og småskalabønder.
- Norge må arbeide for at finansieringen til mekanismen sørger for at multinasjonale selskaper og privat næringsliv skal kompensere i tilstrekkelig grad for å få tilgang på DSI
- Prinsippet om fritt forhåndsinformert samtykke må legges til grunn i beslutninger og implementeringen av mekanismen, også ved å styrke implementering av Nagoya-protokollen

Urfolksrettigheter og medvirkning

Til slutt ønsker vi å påpeke den vesentlige rollen urfolk og småskalabønder spiller i bevaringen av biomangfold. Samtidig møter disse gruppene stadig utfordringer og brudd på deres rettigheter, særlig i forbindelse med naturvern. Spire vil derfor påpeke at urfolk og småskala bønders kunnskap må anerkjennes og vektlegges, og ikke minst må de ha muligheten til reell medvirkning i beslutningsprosess og implementering av naturavtalen på alle nivå.

Spire krever:

- At prinsippet om FPIC legges til grunn slik at urfolk, lokalsamfunn, kvinner, unge og andre marginaliserte grupper, samt norsk og globalt sivilsamfunn, inkluderes og får reell innflytelse på implementeringen og oppfølgingen av naturavtalen.